

باید بدانید بر خلاف تصور عموم جامعه امروز ما، گذراندن دوره بارداری و شیردهی و نیز دوره های رشد و پرورش کودک، برای مادر منافع بی بدیلی دارد و فرزندآوری و فرزندپروری مساوی با از بین رفتن سلامتی مادر نیست. در سالهای اخیر پژوهش ها از حقایق بیشتری راجع به این فرایند طبیعی و مطابق با ساختار خلقت انسان، رونمایی کرده اند. در ادامه به برخی از این فوائد در پیشگیری از سرطان ها اشاره می شود:

فوائد بارداری و شیردهی:

- ✓ نسبت سرطان سینه در زنانی که بچه ندارند (نولی پار) به زنانی که ۲ و بیشتر بچه دارند (مولتی پار) ۱.۲ تا ۱.۷ براورد شده است. یعنی حاملگی اثر پیشگیری کننده بر سرطان پستان دارد.
- ✓ هرچه سن اولین بارداری ای که به انتهای رسیده باشد (ترم شده باشد یعنی بالای ۳۷ هفته) پایین تر باشد، این اثر محافظتی بیش تر است.
- ✓ اثر محافظتی بارداری بر روی سرطان پستان تا ۱۰ سال است. پس منطقا هرچه اولین بارداری زودتر و آخرین بارداری دیرتر باشد، به طور کلی ضریب محافظتی بالاتر می رود.
- ✓ اولین علت ذکر شده برای سرطان تخدمان در کتاب های مرجع پزشکی، زایمان کم یا نازایی است.
- ✓ نولی پاریتی یا تجربه نکردن حتی یک زایمان، از عوامل خطر قطعی سرطان تخدمان است.
- ✓ مطالعات نشان می دهد یک بارداری بیش از ۲۰ هفته، اثر محافظتی نسبت به ایجاد فیبروم در رحم زنان دارد. (فیبروم ها شایع ترین علت هیستوتومی یا درآوردن رحم هستند)
- ✓ مطالعات نشان می دهد هرچه سن اولین بارداری کمتر باشد، ریسک ابتلا به فیبروم کاهش می یابد و هرچه فواصل بین بارداری ها بیش تر باشد، ریسک ابتلا به فیبروم بیشتر است.
- ✓ در مطالعه ای نسبت ابتلا به فیبروم در یک خانم نولی پار (بدون زایمان) به خانم مولتی پار (دراین پژوهش: ۵ زایمان) ۵ برابر گزارش شده است.
- ✓ حاملگی باعث تحلیل و بهبود اندومتریوز می شود. حاملگی در بعضی افراد باعث بهبود کامل و در برخی باعث سرکوب علایم در طی حاملگی می شود. (اندومتریوز ، وجود بافت رحم در جایی غیر از رحم است که مشکلات زیادی به وجود می آورد)
- ✓ مطالعات متعدد نشان می دهد که شیردهی باعث کاهش سرطان های پستان و تولیدمثلی می شود.
- ✓ پژوهش ها نشان می دهد خانم هایی که حداقل به مدت دو سال تجمعی شیردهی داشته اند، در آینده ۲۳٪ کمتر به بیماری های قلبی عروقی مبتلا می شوند.

- ✓ در مطالعه‌ای نشان داده شد هر ۱۲ ماه شیردهی، ریسک ابتلا به سرطان پستان را ۴.۳٪ کاهش می‌دهد. هر بارداری و زایمان هم این ریسک را حدود ۷٪ کاهش می‌دهد.
- ✓ حداقل میزان شیردهی به ازای هر کودک ۱۸ ماه و حداکثر آن ۲۴ ماه باید باشد تا بهترین اثر بخشی شیردهی را در محافظت از بروز سرطان پستان در مادر داشته باشیم.
- ✓ بیشترین اثر محافظتی برای مادران شیرده به ازای هر کودک شیردهی به مدت ۲ سال تمام می‌باشد
- ✓ حاملگی باعث تحلیل و بهبود اندومتریوز می‌شود. حاملگی در بعضی افراد باعث بهبود کامل و در برخی باعث کاهش علایم اندومتریوز در طی حاملگی می‌شود. یکی از توصیه‌های متخصصین به زنان مبتلا به اندومتریوز، بارداری است.

سرطان‌های زنان

سرطان پستان:

سرطان پستان از سلولهای پوششی مجاری (۸۵٪) و یا لبولها (۱۵٪) در بافت غده ای پستان منشا می‌گیرند. در ابتدا رشد سرطان محدود است به مجرا و یا لبول، بدون اینکه علامت و یا متاستاز ایجاد کند. در طول زمان این سرطان درجا می‌تواند پیشرفت کرده، به بافت اطراف تهاجم کند (invasive breast cancer) سپس به غدد لنفاوی نزدیک (regional metastasis) و یا سایر ارگانها (distant metastasis) گسترش یابد. علت مرگ در زنان مبتلا به سرطان پستان، متاستاز گستردگی است.

درمان سرطان پستان بسیار موثر است بخصوص زمانی که بیماری سریع شناخته شده و درمان شود. درمان معمولاً ترکیبی است از جراحی، رادیوتراپی و درمان دارویی (هورمونی، کموترایپی، و یا درمانهای بیولوژیک) برای از بین بدن کنسرهای میکروسکوپی که از تومور اولیه به داخل خون انتشار یافته.

گسترده‌گی مشکل:

برآورد شده که در سال ۲۰۲۰، ۲.۳ میلیون زن مبتلا به سرطان پستان و ۶۸۵۰۰۰ مرگ بخارط این بیماری در جهان رخ داده است. تا پایان سال ۲۰۲۰، ۷.۸ میلیون زن که در ۵ سال گذشته به سرطان سینه مبتلا شده بودند در قید حیات بودند و این موضوع سرطان پستان را شایع ترین سرطان در جهان ساخته است. شاخص DALYs (سالهای زندگی توان با ناتوانی) برای سرطان پستان بیشتر از هر سرطان دیگر در بین زنان است. سرطان پستان در همه کشورهای جهان رخ می‌دهد. این سرطان در زنان در همه گروههای سنی با اکثریت در سنین بالا دیده می‌شود. با پیشرفت روش‌های تشخیصی-درمانی از دهه ۸۰ میلادی، افزایش بقا مبتلایان

در کشورهای پیشرفته آغاز شد. بقا ۵ ساله از زمان تشخیص برای سرطان پستان از ۹۰٪ در کشورهای توسعه یافته تا ۶۶٪ در هند و ۴۰٪ در افریقای جنوبی متفاوت است.

چه کسانی در معرض خطر هستند:

حدود نیمی از موارد سرطان پستان در بین کسانی اتفاق می‌افتد که تنها عامل خطر برای آنها جنس مونث و سن (بالاتر از ۴۰ سال) است. عوامل خطر را می‌توان به دو دسته قابل تغییر و غیر قابل تغییر تقسیم کرد.

عوامل خطر غیر قابل تغییر سرطان پستان:

- افزایش سن: اغلب سرطانهای پستان بعد از ۵۰ سالگی کشف می‌شوند.
- ژنتیک: زنانی که موتاسیونهای خاصی از ژنهای بخصوص مانند BRCA1، BRCA2 را به ارث برده‌اند احتمال بیشتری از ابتلا به سرطانهای پستان و تخمدان دارند.
- سابقه خانوادگی سرطان پستان و یا تخمدان: زنانی که خواهر، مادر و یا دختر مبتلا به سرطان پستان دارند و یا در بستگان درجه دوم و سوم بیشتر از یک فرد مبتلا به سرطان پستان یا تخمدان دارند در معرض خطر بالاتری برای سرطان پستان هستند.
- تاریخچه باروری: شروع سن قاعده‌گی از قبل از ۱۲ سال و زمان یائسگی بعد از ۵۵ سال، زنان را در مدت طولانی تری در معرض هورمون‌ها قرار داده، احتمال سرطان پستان را بالا می‌برد.
- سابقه ابتلا به بیماری‌های پستان: زنانی که ابتلا به سرطان پستان داشته‌اند احتمال بیشتری از ابتلا مجدد به سرطان پستان دارند. همینطور در برخی بیماری‌های غیر سرطانی پستان نیز احتمال ابتلا به سرطان پستان بالاتر است.
- سابقه رادیوتروپی قفسه سینه
- سابقه مصرف داروی DES: این دارو در فاصله سال‌های ۱۹۴۰ تا ۱۹۷۱ برای پیشگیری از سقط به زنان باردار تجویز می‌شد. زنان دریافت کننده این دارو و یا زنانی که مادرشان در زمان بارداری آنها این دارو را دریافت کرده اند احتمال خطر بالاتری دارند.

عوامل خطر قابل تغییر سرطان پستان:

- فعالیت فیزیکی کم
- وزن بالا
- مصرف هورمون‌ها: مصرف بیش از ۵ سال درمان جایگزین هورمونی در دوران یائسگی که هم استروژن و هم پروژسترون دارند و نیز برخی از قرصهای ضد بارداری خاص احتمال خطر را بالا می‌برد.

- **تاریخچه باروری:** سن اولین بارداری بعد از ۳۰ سال، نداشتن سابقه شیردهی، و نداشتن حداقل یک بارداری فول ترم احتمال خطر را بالاتر می‌برد.
- مصرف الکل و سیگار
- نشان داده شده که تغییرات هورمونی در کسانی که در شیفت شب کار می‌کنند نیز میتواند احتمال خطر سرطان پستان را افزایش دهد.
- متاسفانه حتی اگر تمام ریسک فاکتورهای قابل تغییر مهار شوند، تنها ۳۰٪ از خطر ایجاد سرطان پستان کاسته خواهد شد.

رفتارها و مداخلاتی که احتمال خطر را کم می‌کنند شامل این موارد می‌باشد:

- شیردهی به مدت طولانی
- فعالیت ورزشی منظم
- کنترل وزن
- پرهیز از مصرف الکل
- پرهیز از مصرف تنباق و سیگار
- پرهیز از مصرف طولانی مدت درمان‌های هورمون
- پرهیز از در معرض اشعه زیاد قرار گرفتن

علائم و نشانه‌ها:

شایعترین تظاهر سرطان پستان بروز یک توده بدون درد است. این مهم است که زنانی که توده ای در پستان پیدا می‌کنند هر چه سریعتر بدون تاخیر، در مدت یک تا دو ماه به پزشک یا ماما مراجعه کنند. مراجعته سریعتر امکان درمان موفق را بیشتر می‌کند. بطور کلی علائم سرطان پستان شامل این موارد می‌گردد:

- توده پستانی،
- تغییر در سایز، شکل، و یا ظاهر پستان،
- فرورفتگی، قرمزی، پوست پرتقالی شدن پوست پستان
- تغییر در شکل نوک پستان و یا پوست نواحی اطراف نوک پستان (آرئول)
- ترشح غیر عادی از نوک پستان

دلایل زیادی برای ایجاد توده در پستان وجود دارد که اکثر آنها سرطان نیست. ۹۰٪ توده‌های پستان سرطان نیستند. توده‌های غیر سرطانی شامل توده‌های خوش خیم مانند فیروآدنوم، سیست و همچنین عفونت‌هایی باشد. زمانی که آبنورمالیتی‌های پستان ادامه پیدا کنند (بطور کلی بیش از یکماه) باید بررسی هایی شامل تصویر برداری و در برخی موارد بیوپسی انجام شود تا مشخص شود توده خوش خیم است یا بدخیم. سرطان‌های پیشرفته می‌توانند باعث خوردگی پوست شده ایجاد زخم‌های باز کنند ولی این زخم‌ها لزاماً دردناک نیستند. زنانی که دارای زخم‌های پستانی هستند که بهبود نمی‌یابند باید تحت بیوپسی قرار گیرند.

سرطان‌های پستان می‌توانند به نواحی دیگر بدن گسترش یابند و علائم ایجاد کنند. اغلب شایعترین محلی که درگیر می‌شود غدد لنفاوی زیر بغل است. اگر چه ممکن است درگیری غدد لنفاوی بدون علامت یا نشانه باشد.

در طول زمان، سلول‌های سرطانی به ارگان‌های دیگر شامل ریه، کبد، مغز و استخوان انتشار می‌یابند. در این زمان علائم دیگر سرطان مثل سردرد یا دردهای استخوانی بروز می‌کند.

درمان:

درمان سرطان پستان می‌تواند بسیار موثر بوده، احتمال بقای بر درمان به ۹۰ درصد و بالاتر بررسد، به ویژه زمانی که زود تشخیص داده شود. درمان عموماً شامل جراحی و رادیوتراپی برای کنترل بیماری در پستان، غدد لنفاوی، و بافت‌های اطراف، و درمان سیستمیک برای درمان و یا کاهش خطر متاستاز می‌باشد. داروهای ضد سرطان شامل داروهای هورمونی، شیمی درمانی و در برخی موارد آنتی‌بادی‌هایی باشند.

در گذشته جراحی تمام سرطانها پستان با برداشت کامل پستان انجام می‌شد. وقتی توده سرطانی بزرگ باشد، هنوز هم مستکتومی کامل مورد نیاز است. امروزه سرطان‌های پستان با روش کم تهاجمی تر لامپکتومی و یا برداشت غیر کامل پستان انجام می‌شود. در این موارد رادیوتراپی برای کم کردن خطر عود مجدد تومور انجام می‌شود.

در گذشته تصور می‌شد که ضرورت دارد همه غدد لنفاوی بطور کامل از زیر بغل برداشته شوند. امروزه پروسه کوچکتری که عوارض کمتری دارد به نام "sentinel node biopsy" برای غدد لنفاوی ترجیح داده می‌شود. در این روش از ماده حاجب یا رادیو اکتیو برای تعیین غدد لنفاوی که سرطان به آنها گسترش یافته استفاده می‌شود.

درمان دارویی براساس ساب تایپ بیولوژیک سرطان تجویز می‌شود. کنسرهایی که رسپتور استروژن (ER) و یا رسپتور پروژسترون (PR) دارند به احتمال بیشتری به درمان‌های هورمونی مانند تاموکسیفن و یا مهار کننده‌های آروماتاز جواب می‌دهند. این داروها به مدت ۵ تا ۱۰ سال بصورت خوراکی مصرف می‌شوند و خطر عود

سرطانهای واپسیه به هورمون را کم می‌کنند. درمان‌های هورمونی علائم یائسگی را در فرد ایجاد می‌کنند ولی در کل خوب تحمل می‌شوند.

کنسرهایی که ER و یا PR مثبت نیستند نیاز به شیمی درمانی دارند مگر اینکه توده بسیار کوچک باشد. درمان شیمی درمانی که امروزه در دسترس است بسیار موثر است. این درمان بطور معمول نیاز به بستری ندارد.

کنسرهای پستان ممکن است مولکولی به نام HER-2/neu oncogene را در سطح خود نشان دهند. این کنسرهای HER-2 مثبت به درمان با عوامل بیولوژیک یا آنتی بادی هاییمانند trastuzumab پاسخ می‌دهند. این داروها بسیار موثر و در عین حال بسیار گران هستند. این داروها در ترکیب با شیمی درمانی بکار می‌روند تا در کشتن سلول‌های سرطانی موثر واقع شوند.

رادیوتراپی نیز نقش مهمی در درمان سرطان پستان دارد. در مراحل زودرس بیماری، رادیو تراپی می‌تواند از نیاز به مستکتومی پیشگیری کند. در مراحل بالاتر، رادیوتراپی در کنار مستکتومی، احتمال عود را کم می‌کند. در مراحل پیشرفته، در برخی شرایط، می‌تواند احتمال مرگ را کاهش دهد.

تاثیر درمان بستگی به کل دوره درمان دارد. درمان ناقص احتمال موفقیت بسیار کمی دارد.

برنامه سازمان جهانی بهداشت:

سازمان جهانی بهداشت برنامه‌ای را تحت عنوان ابتکار جهانی سرطان سینه ارائه کرده است. هدف این برنامه کاهش مرگ و میر جهانی این بیماری به میزان ۲۰٪ در سال است. در این صورت در بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۴۰ از ۲.۵ میلیون مرگ ناشی از سرطان پستان جلوگیری خواهد شد. همینطور ۲۵٪ کاهش مرگ و میر از سرطان پستان در بین زنان زیر ۷۰ سال سن تا سال ۲۰۳۰ و ۴۰٪ کاهش تا سال ۲۰۴۰ اتفاق خواهد افتاد. ارکان اصلی دستیابی به این هدف عبارتند از: ترویج سلامت برای کشف سریع، فراهم کردن امکان تشخیص بهنگام و درمان جامع.

با فراهم کردن آموزش عمومی و افزایش آگاهی نسبت به علائم و نشانه‌های سرطان پستان و درک اهمیت کشف سریع، زنان بیشتری به موقع برای دریافت خدمات مراجعه خواهند کرد. این موضوع حتی در غیاب تکنیک ماموگرافی که در حال حاضر در بسیاری از کشورها بصورت گسترشده در دسترس نیست قابل اجراست.

عفونت HPV و سرطان گردن رحم

عفونت با ویروس پاپیلوما یکی از شایعترین عفونت های آمیزشی در تمام دنیا است. ارتباط این ویروس با پیدایش سرطان گردن رحم و برخی دیگر از سرطان ها اثبات شده است. در سطح جهان سرطان سرویکس چهارمین سرطان شایع در بین زنان است. برآورد می شود در سال ۲۰۲۰ ، ۶۰۴۰۰۰ مورد جدید و ۳۴۲۰۰۰ مورد مرگ ناشی از سرطان سرویکس رخ داده باشد. تیپ های ۱۶ و ۱۸ مسئول نزدیک به ۵۰٪ از ضایعات پیش سرطانی پیشرفت هاستند. ویروس پاپیلوما عمدتاً از طریق تماس جنسی منتقل می شود. بیش از ۹۰٪ افراد در نهایت این عفونت را از بدن حذف می کنند. زنانی که با HIV زندگی می کنند، در صورت عفونت با HPV ، شش برابر بیشتر از سایر زنان در معرض خطر سرطان سرویکس هستند. واکسیناسیون برای HPV، غربالگری و درمان ضایعات پیش سرطانی یک اقدام مقرر به صرفه برای پیشگیری از سرطان سرویکس است. سرطان سرویکس در صورت شناسایی در مراحل اولیه، قابل درمان است. برنامه جامع پیشگیری از سرطان گردن رحم شامل پیشگیری اولیه با واکسیناسیون، پیشگیری ثانویه با غربالگری و درمان ضایعات پیش سرطانی و پیشگیری ثالثیه از طریق تشخیص و درمان سرطان مهاجم و انجام مراقبت های تسکینی است.

در کشورهای با درآمد بالا برنامه های واکسیناسیون برای دختران و غربالگری منظم برای زنان اجرا می شوند. غربالگری باعث می شود ضایعات پیش سرطانی در مرحله ای که به راحتی درمان پذیرند، شناسایی شوند. در کشورهای با درآمد کم و پایین، دسترسی به این اقدامات پیشگیرانه محدود است و سرطان سرویکس معمولاً تا زمان ایجاد علامت و بیماری پیشرفت ه شناسایی نمی شود. علاوه بر آن دسترسی به درمانهای جراحی، رادیوتراپی و شیمی درمانی نیز محدود است و این منجر به میزان بالاتر مرگ در اثر این بیماری می شود.

بیش از ۹۵٪ سرطان های گردن رحم در اثر ویروس پاپیلومای انسانی (HPV) اتفاق می افتد. HPV شایعترین عفونت ویروسی دستگاه تناسلی است. در سطح جهان اغلب زنان و مردانی که از نظر جنسی فعال هستند، در مقطعی از زندگی به این عفونت مبتلا شده، برخی بیش از یک بار دچار این عفونت می شوند. بیش از ۹۰٪ افراد در نهایت این عفونت را از بدن خارج می کنند. اگر چه اغلب عفونت های HPV خودبخود پاک می شوند و اغلب ضایعات پیش سرطانی خودبخود بهبود می یابند، این خطر برای زنان وجود دارد که عفونت HPV مزمن شده ، ضایعات پیش سرطانی به سمت سرطان مهاجم، پیشرفت کنند.

در زنان با ایمنی نرمال، ۱۵ تا ۲۰ سال زمان می برد که سرطان سرویکس ایجاد شود. در زنان با ضعف ایمنی مانند مبتلایان به HIV درمان نشده ، این زمان به ۵ تا ۱۰ سال تقلیل می یابد.

واکسیناسیون HPV:

در حال حاضر ۴ واکسن وجود دارد که توسط سازمان جهانی بهداشت تایید شده. همه این واکسن‌ها تیپ‌های ۱۶ و ۱۸ را که مسئول حداقل ۷۰٪ سرطانهای سرویکس هستند، پوشش می‌دهند. واکسن ۹ ظرفیتی ۵ تیپ انکوژن دیگر که مسئول ۲۰٪ دیگر سرطان‌ها هستند را نیز پوشش می‌دهد. دو واکسن دیگر تیپ‌های ۶ و ۱۱ را که مسئول ایجاد زگیل تناسلی هستند را نیز پوشش می‌دهند.

بهترین زمان برای تلقیح واکسن HPV، قبل از شروع فعالیت جنسی است. از این رو توصیه می‌شود واکسن در سنین ۹ تا ۱۴ سال تزریق شود. واکسن ایرانی پاپیلوگارد دو ظرفیتی بوده، تیپ‌های ۱۶ و ۱۸ را پوشش می‌دهد.

غربالگری سرطان سرویکس:

بر طبق برنامه کنترل سرطان سرویکس در کشور، به کلیه زنان ۳۰-۴۹ سال که حداقل سه سال از زمان شروع فعالیت جنسی آنها گذشته است تست غربالگری HPV توصیه می‌شود. این تست هر ده سال یکبار تا سن ۴۹ سالگی تکرار خواهد شد.

درمان سرطان مهاجم:

زمانی که یک زن علائم مشکوک سرطان رحم را نشان می‌دهد باید به یک مرکز دارای امکانات تشخیصی درمانی ارجاع شود. علائم سرطان سرویکس در مراحل اولیه شامل این موارد می‌شوند:

- خونریزی‌های نامنظم سبک و لکه بینی در فاصله بین پریودها در زنان سنین باروری
- لکه بینی و خونریزی پس از یائسگی
- خونریزی بعد از مقاربت
- افزایش ترشحات واژینال گاهی همراه بوي نامطبوع

با پیشرفت سرطان علائم شدیدتری ظاهر می‌شود مانند:

- درد مداوم پشت، پا و لگن
- کاهش وزن، خستگی، از دست رفتن اشتها
- ترشحات واژینال بدبو و احساس ناراحتی در واژن
- تورم یک یا هر دو پا

در موارد شدید و متاستاز، بسته به محل درگیری علائم مرتبط بروز خواهد کرد.

برنامه سازمان جهانی بهداشت:

سازمان جهانی بهداشت برنامه حذف سرطان گردن رحم را به عنوان یک مشکل بهداشت عمومی مطرح کرده است. در این رابطه اهداف ۹۰-۷۰-۹۰ تا سال ۲۰۳۰ مطرح شده است به این معنی که :

- ۹۰٪ دختران تا سن ۱۵ سالگی واکسیناسیون کامل HPV را دریافت کرده باشند.
- ۷۰٪ زنان در سنین ۳۵ سالگی و مجدد در سن ۴۵ سالگی تحت غربالگری با تست های با کارآیی بالا قرار گرفته باشند.
- ۹۰٪ زنان با بیماری سرویکس (۹۰٪ زنان با ضایعات پیش سرطانی و ۹۰٪ زنان با کنسر مهاجم) تحت درمان قرار گرفته باشند.

سرطان تخدمان:

سرطان تخدمان به گروهی از سرطان‌ها گفته می‌شود که از تخدمان یا نواحی وابسته در لوله فالوپ منشا می‌گیرد. در صورتی که سرطان تخدمان در مراحل اولیه شناخته شود، پاسخ درمانی مناسبتری وجود خواهد داشت. اغلب زنان درگیر سن بالاتر از ۵۰ سال دارند. سرطان تخدمان اغلب علائم و نشانه‌های غیر واضح تولید می‌کند که توجه به آنها حائز اهمیت است. این علائم برای سرطان تخدمان اختصاصی نیست و ممکن است در بیماری‌های دیگر نیز دیده شود. در صورتیکه این علائم تکرار شوند (تقریباً بیش از ۱۲ بار در ماه) باید به پژوهش مراجعه شود. این علائم عبارتند از:

- اتساع شکم و احساس نفخ
- درد و حساسیت در شکم و یا ناحیه لگن
- از دست دادن اشتها یا احساس پری بلافاصله بعد از خوردن
- تکرر ادرار یا احساس اضطرار در دفع ادرار
- سوء هاضمه
- اسهال یا بیبوست
- احساس خستگی مداوم
- کاهش وزن
- خونریزی واژینال بعد از یائسگی

عوامل خطر سرطان تخمدان :

برخی از موتاسیون ها احتمال بروز سرطان تخمدان را بیشتر می کند مانند موتاسیونهایی که احتمال سرطان پستان را افزایش می دهد (BRCA1 and BRCA2) و موتاسیون های سنдрوم لینچ. سرطان پستان و سرطان روده با سرطان تخمدان همراهی دارند. سابقه‌اندومتریوز و دیابت جزو عوامل خطر سرطان تخمدان هستند. از عوامل دیگر شروع زودرس منارک، یائسگی دیررس (بعد از ۵۵ سالگی) و یا نداشتن فرزند است. درمان جایگزین هورمونی در یائسگی، افزایش وزن و سیگار نیز از عوامل خطر دیگر هستند.

تست غربالگری خاصی برای این بیماری وجود ندارد. تشخیص با توجه به علائم بالینی، و با انجام آزمایشات خون و گرافیهای مختلف صورت میگیرد. درمان ترکیبی از جراحی و شیمی درمانی است.